

framställning till Ålands landsting med förslag

Nr 3/1951.

till landskapslag om ändring av landskapslagen

angående understöd åt folkhögskola i landskapet

Åland, utfärdad den 10 mars 1931.

Om det understöd, som av landskapsmedel kan beviljas folk-
högskola i landskapet, samt villkoren för erhållande av sådant
stadgas i särskilda paragrafer i landskapslagen den 31 mars
1931 (2/31), vars 2 § erhållit ändrad lydelse i landskapslagen
den 7 juni 1950 (22/50). Enligt stadgandet i den ändrade 2 §
skall folkhögskola, vars verksamhet fortgått under minst två
år och vilken uppfyller i 5 § av landskapslagen angivna vill-
kor, tilldelas årligt landskapsunderstöd enligt de grunder, som
uti sådant avseende äro gällande i riket. Bestämmelserna i
förenämnda 5 § voro vid tiden för antagandet av landskapslagen
den 7 juni 1950 (22/50) helt överensstämmande med motsvarande
stadganden i riket. Dessa stadganden samt särskilda andra
stadganden hava undergått ändring i rikets nya lag om stats-
understöd åt folkhögskolor, given den 7 juli 1950 (361/50).
För att bringa landskapslagens bestämmelser i överensstämmelse

08029
med rikslagens motsvarande stadganden föreslår landskapsnämnden följande ändringar:

2 § 2 mom.

Längden av de kurser, för vilka landskapsunderstöd kan erhållas, är i rikslagen bestämd till minst fyra veckor. Landskapslagen stadgar minst sex veckor.

3 §.

Rikslagens 7 § medgiver understöd åt folkhögskola för anskaffande av lokalteter samt för utvidgande av dem. I landskapslagen bör införas ett nytt 1 mom. av motsvarande innehåll.

4 §.

Enligt 6 § i rikslagen skall folkhögskola, som försäkrar innehavare av tjänst eller befattnings för invaliditet eller begravningshjälp, för sådant ändamål årligen erhålla understöd med hälften av varje erlagt premiebelopp, dock högst tiotusen mark för varje försäkrad person. Att märka är att försäkring för erhållande av pension bortfallit. Till villkoren för erhållande av statsunderstöd hör nämligen numera bl.a. att läroanstalten erlägger pension åt föreståndare, lärare och nödig övrig personal efter samma grunder, enligt vilka pension utgår

030
åt innehavare av statens tjänst och befattnings. Pensionerna höra till de verkliga utgifter, för vilka understöd beviljas (5 §). Landskapslagen föreslås ändrad så, att den motsvarar rikslagens bestämmelser.

5 §.

Landskapslagens 1 mom. 5 p. stadgar bl.a., att undervisningen och den övriga pedagogiska verksamheten vid läroanstalten handhavas med skicklighet och nit. Den nya rikslagen upptager dessutom "utan partiagitats".

Rikslagen föreskriver i 9 § 1 mom. 10 p. som villkor för erhållande av understöd, att läroanstalten åt med konstitutorial utnämnd föreståndare, lärare och den för folkhögskolearbetet nödiga övriga personalen erlägger pension efter samma grunder os.v. (se 4 §).

Landskapslagen föreslås kompletterad i enlighet med ovanstående.

23 §.

Landskapslagen föreskriver, att, om understöd önskas åt medellösa elever mera än tvåhundra mark för varje elev, vilken uppnått stadgad lägsta ålder, skall skild ansökan därom inläm-

nas till landskapsnämnden. Då grunderna för beräkning av elevunderstöd numera äro helt andra än vid landskapslagens tillkomst, och understödsbeloppen sålunda även helt förändrats, föreslås, att beloppet här ovan tvåhundra mark strykes.

• 25 §.

Med hänvisning till vad angående 23 § samt beträffande 4 och 5 §§ blivit framhållet föreslås att § måtte upphävas.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om ändring av landskapslagen angående understöd åt folkhögskola i landskapet Åland, utfärdad den 10 mars 1931.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 2, 3, 4, 5 och 23 §§ i landskapslagen den 10 mars 1931 angående understöd åt folkhögskola i landskapet Åland (2/31), 2 § sådan den ingår i landskapslagen den 7 juni 1950 (22/50), skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Folkhögskola, vars verksamhet fortgått under minst två år och vilken uppfyller i 5 § av denna landskapslag angivna vill-

kor, tilldelas årligt landskapsunderstöd enligt de grunder, som uti sådant avseende äro gällande i riket.

Om folkhögskola i några till dess program hörande ämnen anordnar av landskapsnämnden godkända, minst fyra veckor fortgående kurser, är densamma, därest deltagarnas antal utgör minst 15, berättigad att inberäkna de av dem föranledda verkliga utgifterna i sådana utgifter, för vilka landskapsunderstöd beviljas, och att dessutom erhålla understöd för mindre bemedlade elever efter kursernas längd.

3 §.

Folkhögskola tilldelas inom ramen för i landskapets inkomst- och utgiftsstat upptaget anslag landskapsunderstöd för anskaffande av lokalteter samt för utvidgande av dem.

Nyinrättad folkhögskola, som uppfyller de för erhållande av landskapsunderstöd fastställda villkor, tilldelas dylikt understöd för läroanstaltens verkliga utgifter samt under de två första verksamhetsåren med hälften av det belopp, som erlägges åt läroanstalt, som varit två år i verksamhet. Likväl kan åt folkhögskola, vars verksamhetsområde utgöres av trakter med mindre bemedlad befolkning, från början erläggas understöd

till fullt belopp.

4 §.

Folkhögskola, som åtnjuter landskapsunderstöd och som försäkrar innehavare av tjänst eller befattning vid folkhögskolan för invaliditet eller begravningshjälp, skall av landskapsmedel för detta ändamål såsom understöd årligen erhålla hälften av varje erlagt premiebelopp, dock ej mer än 10.000 mark för varje försäkrad person.

Landskapsnämnden äger godkänna försäkringsanstalt, hos vilken i 1 mom. nämnd försäkring kan upptagas.

5 §.

Folkhögskola blir delaktig av landskapsunderstöd på följande villkor:

1) att läroanstalten befinnes vara av det allmänna bildningsbehovet påkallad och att densamma äger godkänt arbetsprogram och reglemente;

2) att läroanstaltens lokal- samt lärarnas och elevernas bostadsförhållanden äro på ett tillfredsställande sätt ordnade samt att landskapsnämndens fastställelse av ritningar för nya byggnader och större reparationsarbeten införskaffas;

3) att läroanstalten är försedd med nödig undervisningsmateriel samt erforderliga arbetstillbehör och anordningar;

4) att läroanstaltens egendom behörigen och omsorgsfullt förvaltas och att dess äganderättsförhållanden äro så beskaffade, att de medföra säkerhet för att den anstalten tillhöriga egendom, vartill landskapsbidrag använts, bevaras för sitt ändamål eller att de beviljade medlen i motsatt fall till landskapet återställas;

5) att undervisning meddelas i humanistiska, socialekonomiska och naturvetenskapliga ämnen, av vilka någon ämnesgrupp bör vara förhärskande, samt övningar anordnas i färdigheter, behövlige för det medborgerliga livet; att för varje arbetsperiod undervisningsprogram godkänts för läroanstalten av landskapsnämnden, ävensom att undervisningen och den övriga pedagogiska verksamheten vid läroanstalten handhavas med skicklighet och nit och utan partiagitation samt i enlighet med grundsatser, lämpliga för ungdomens uppfostran;

6) att läroanstaltens egentliga lärokurs pågår minst 24 arbetsveckor;

7) att elevantalet vid egentlig lärokurs under två på va-

035
andra följande år utgör i medeltal minst 25;

8) att föreståndarens och lärarnas vid anstalten kompetens

i allmänhet är sådan, som stadgas i 4 kap. av denna landskapslag;

9) att föreståndaren och lärarna vid anstalten åtnjuta efter tidsförhållandena skälig avlöning;

10) att läroanstalten åt med stadfästelsebrev utnämnd föreståndare, lärare och den för folkhögskolearbetet nödiga övriga personalen erlägger pension efter samma grunder, enligt vilka pension utgår åt innehavare av landskapets tjänst eller befattningshavare;

11) att läroanstalten är underkastad landskapsinspektion samt, vid behov och för kontrollen av att grunderna för undervisningsväsendet i riket behörigen iakttagas, jämväl av vederbörliga statsorgan; samt

12) att läroanstalten icke upprätthålles för ekonomisk vinnings skull.

Ansökan om understöd skall inlämnas till landskapsnämnden och bifogas avskrift av det fastställda arbetsprogrammet samt utredning därom, vilka förutsättningar skolans ägare har att

035 280
uppfylla de för landskapsunderstöds beviljande stadgade villkor och de fordringar 26 § av denna landskapslag innehåller.

23 §.

Landskapsunderstödet åt folkhögskola utgives av landskapsnämnden. Om understöd åt medellösa elever skall skild ansökan inlämnas till landskapsnämnden med biläggande av sådan utredning, som därom är i riket föreskriven.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den 1 juli 1950, och genom densamma upphävas 25 § i landskapslagen den 10 mars 1931 angående understöd åt folkhögskola i landskapet Åland (2/31) samt landskapslagen den 7 juni 1950 om ändring av landskapslagen angående understöd åt folkhögskola i landskapet Åland (22/50).

Mariehamn den 17 januari 1951.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom.